herpy

FRØER

Ornate Horned Frog

Ceratophrys ornata

Ceratophrys ornata er en kraftig, bredmundet frø fra Pampas i Argentina, Uruguay og det sydligste Brasilien, som ligger nedgravet og venter på, at noget spiseligt kommer forbi. Hunnerne bliver op til 17 cm og kan sluge bytte, der er næsten lige så stort som dem selv. Arten er robust og nem at passe, men kræver respekt for munden og fast rutine med rengøring og fodring.

Familie: Ceratophryidae Udgivet 15. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**8-17 cm** snude-kloak-længde
Vægt	**187-482 g**
Levetid	**6-15 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Jordboende og gravende**
Biotop	**Vådområde og tempereret skov og eng**
Hudgift	**Ingen kendt**
Sværhedsgrad	**Begynder**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 45 × 30 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Temperatur, nat	**22-24 °C**
Luftfugtighed	**65-80 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Vinterhvile	**16-20 °C** 6-12 uger
Kost	**Insekter, hvirveldyr og orme/snegle**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudser i vand**
Æglægning	**I vand**
Kønsmoden	**12-24 mdr.**
Æg pr. lægning	**1.000-2.000**
Klækning	**2-4 dage** ved 24-26 °C
Larvetid	**28-41 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Andre haletudser**
Yngelpleje	**Ingen**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
IUCN	**Sårbar (VU)**

Ikke opført på CITES ifølge opslagstabellen, så der kræves ingen CITES-papirer. EU-bilaget er ikke aflæst for frøer og er derfor udeladt. Arten står som sårbar (VU) på IUCN's rødliste, så køb opdrættede dyr.

Om arten

Ceratophrys ornata er en af de største og mest kompakte arter i familien Ceratophryidae. Hovedet er enormt, og munden udgør omkring halvdelen af dyrets størrelse. Øjnene sidder højt, og over hvert øje har huden en lille, spids flig, der minder om et horn. Benene er korte og kraftige, og frøen er ingen god springer. Grundfarven er klar grøn med mørkegrønne, brune, gule og røde tegninger og en cremehvid, plettet bug, men der findes også mørkegrønne og albinodyr, og opdrættere har fremavlet flere farveformer.

Hunnerne bliver 12-17 cm fra snude til kloak, hannerne 8-12 cm. Et par, der havde levet fem år i et laboratorium i Argentina, vejede 482 g (hunnen) og 187 g (hannen), men almindelige vægtintervaller for arten er ikke dokumenteret. Voksne hanner kendes på brunstpuder på forbenene og løs, mørkere hud i struben, hvor stemmesækken sidder. Hos unge dyr er kønnet svært at se.

Arten blev beskrevet af Thomas Bell i 1843 som *Uperodon ornatum* ud fra materiale fra Darwins rejse med Beagle. Den er en typisk bagholdsjæger: den graver sig ned med kun øjne og horn fri og slår til, når byttet kommer tæt nok på. Den bider hårdt og kaster sig også over bytte, der er for stort til at blive slugt, hvilket i værste fald koster den livet. *C. ornata* er nært beslægtet med *C. cranwelli*, og krydsninger mellem de to sælges som såkaldte fantasyfrøer. I dag opdrættes *C. ornata* langt sjældnere end *C. cranwelli*.

Huden har serøse kirtler, som danner et svagt giftsekret. Det er ikke beskrevet, at det skader eller irriterer mennesker, og hudgiften er derfor sat til ingen. Den reelle risiko er bidet: kæberne har skarpe tænder og tandlignende udløb, og et bid fra en stor frø gør ondt og trækker ofte blod. Vask altid hænder efter kontakt med dyret, vandet og bunden.

Udbredelse og levested

Ceratophrys ornata lever i de tempererede græsområder i det sydøstlige Sydamerika, Pampas, i Argentina, Uruguay og det sydligste Brasilien. I Argentina er den kendt fra provinserne Buenos Aires, Córdoba, Entre Ríos, La Pampa, Mendoza og Santa Fe, og langt de fleste registrerede fund ligger i Argentina. Et dokumenteret fundsted er flodsletten ved Arroyo el Pescado nær La Plata i provinsen Buenos Aires.

Der er enkelte registreringer fra Paraguay, men de er ikke bekræftet, og landet er ikke med på kortet. Fund langt uden for området stammer fra dyr i fangenskab eller fejlregistreringer.

> **Oprindelig udbredelse:** Argentina, Uruguay og Brasilien.

LEVESTED

Arten lever på åbent, fladt græsland, på dyrkede marker og i skovbryn nær midlertidige vandhuller, grøfter og oversvømmede enge. Klimaet har en varm, våd sommer fra oktober til april med 28-32 °C og rigelig regn og en køligere, tør vinter fra maj til september med 18-22 °C i gennemsnit. Den gennemsnitlige luftfugtighed ligger på 65-80 %.

Frøen tilbringer det meste af tiden nedgravet i mudder eller løs jord. I den kolde, tørre tid går den i dvale under jorden og danner en beskyttende hinde om huden mod udtørring. Den har fedtdepoter, som den tærer på: i et laboratorieforsøg tabte frøer, der lå i dvale uden foder og vand i 56 dage, i vægt og brugte både glykogen og fedt. Sent på foråret, når varmen og regnen kommer, graver dyrene sig op og yngler i lave, midlertidige vandhuller.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr skal have et vandret terrarie på mindst 45 × 45 × 30 cm. Tommelfingerreglen for slægten er et gulvareal på 8-10 gange dyrets størrelse, og en stor hun får gerne mere. Højden betyder mindre, for frøen klatrer ikke og springer dårligt. Et for stort terrarie kan dog gøre det svært for en ung frø at fange sit foder. Hold dyrene hver for sig, for arten æder artsfæller.

Giv 10-20 cm løs, fugtig bund, så frøen kan grave sig helt ned, fx kokosmuld blandet med sphagnum og lidt kokosflis eller et bioaktivt skovbundssubstrat over et drænlag. Læg løv eller mos øverst, et skjul af kork eller en hule og en lav, tung vandskål. Levende eller kunstige planter, fx pothos i nedgravede potter, giver skjul og hjælper på fugten. Undgå grus og småsten, som kan blive slugt.

Terrariet skal have et låg med god ventilation, så bunden ikke bliver sur og muggen. Fjern afføring og foderrester mindst en gang om ugen, og oftere ved behov. Rør bunden op en gang imellem, og skift den helt, når den lugter eller begynder at gå i forrådnelse. Står flere terrarier side om side, så sæt skærme imellem, så frøerne ikke kaster sig mod glasset.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund

TEMPERATUR

Om dagen holdes terrariet på 24-28 °C og om natten på 22-24 °C. *C. ornata* æder bedst i den varme ende og dårligere, når det er køligt. Over 30 °C eller under 18 °C i længere tid kan være dødeligt. En varmemåtte skal sidde på siden af terrariet, ikke under bunden, som tørrer jorden ud, eller der kan bruges en varmepære i låget. Brug altid en termostat og to termometre, ét i den varme og ét i den kølige ende. Stil ikke terrariet i direkte sol.

Til avl skal dyrene igennem en kølig og tør dvale ved 16-20 °C i 6-12 uger (se Avl). Ved jævn temperatur året rundt er dvalen ikke nødvendig, og kun sunde, velnærede dyr bør gå i dvale.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden holdes på 65-80 % hele året og hæves til omkring 90 % i parringstiden. Sprøjt let hver dag, så bunden er fugtig, men ikke våd. Hav både fugtigere og tørrere områder i bunden, for eksempel under et skjul, og lad unge frøer få det lidt fugtigere end voksne. Sprøjt mere i den varme del af året.

Huden er tynd og optager vand og stoffer direkte, så bunden må aldrig tørre helt ud, men en konstant våd bund giver svamp og hudproblemer. Brug postevand behandlet med et vandbehandlingsmiddel mod klor og chloramin, eller rent vand uden kalk til sprøjtning.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

VAND OG VANDKVALITET

Giv altid en lav skål med frisk, behandlet vand, stor nok til at hele frøen kan ligge i den, og med vandet højst op til frøens mund. Frøen svømmer dårligt og skal kunne hvile med hovedet over vandet og komme op uden besvær. Den præcise dybde i cm er ikke dokumenteret, men afhænger af dyrets størrelse.

Frøen går ofte på toilettet i vandet, så skift det hver dag og rengør skålen i varmt vand uden sæbe. Arten er meget følsom over for insektmidler, især stoffer som chlorpyrifos, der virker på nervesystemet. Brug aldrig insektmiddel i nærheden af terrariet.

LYS OG UVB

UVB er ikke nødvendigt, men et svagt UVB-rør (Ferguson-zone 1) kan være til gavn, fordi frøen i naturen får lidt UV. Hæng det over den ene side, så der altid er skygge i resten, og giv ikke albinoer UVB, da de er følsomme for lys. Hav lys tændt 12 timer om dagen, gerne styret af et tænd-sluk-ur, og mørkt om natten. Frøen er mest aktiv i skumringen og om natten og ligger nedgravet det meste af dagen.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Arten æder næsten alt, der kan komme ind i munden. I naturen æder voksne frøer især hvirveldyr som mus, små fugle, firben og andre frøer, men også store edderkopper og insekter. I terrariet bør grundfoderet være insekter og orme: fårekyllinger, græshopper, kakerlakker og regnorme. Mus gives kun en sjælden gang til store dyr, for frøen kan blive afhængig af dem og nægte insekter, og en kost af mus alene giver fedme.

Unge frøer fodres dagligt, voksne hver tredje eller fjerde dag. Giv hellere flere små foderdyr end ét stort, og brug en pincet, så frøen ikke sluger bundmateriale. Frøen kan kvæles, hvis den prøver at sluge noget, der er for stort.

Fodr foderdyrene godt 1-2 døgn før, og drys dem med kalk med D3 blandet med et multivitamin. Variér så meget som muligt mellem regnorme, fårekyllinger, græshopper og kakerlakker.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Ceratophrys ornata er en stillesiddende frø, der ligger nedgravet det meste af tiden og kun kommer frem for at æde. Den er ikke et dyr til at tage op. Den kan springe efter en hånd, der kommer for tæt på, og bidet gør ondt. Bider den, så vent til den selv slipper, for trækker du hånden til dig, kan såret blive værre.

Flyt dyret så lidt som muligt, og brug en ren plastboks, fx ved rengøring. Skal du røre det, så brug våde, rene hænder eller pudderfri handsker, og tag fat bagfra. Hold arten enkeltvis: den æder artsfæller, også store. Hannerne kalder højt med en lyd, der mere minder om en and i nød end om en frø. Selv haletudserne laver korte, metalliske lyde under vandet, som forskere tolker som forsvar.

Læs mere: Opdræt af haletudser

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hunnerne er altid de største. Hannerne har løs, mørkere hud i struben og brunlige brunstpuder på forbenene i yngletiden. Hos unge dyr er kønnet svært at se. Arten kan være kønsmoden efter 12 måneder, men det anbefales at vente, til dyrene er 18-24 måneder, før de bruges i avl. Vælg sunde dyr i god foderstand.

PARRING

Arten er svær at få til at yngle i fangenskab, og det kræver en dvale, der efterligner den kolde, tørre tid. Fodr dyrene rigeligt i en måned, og stop fodringen to uger før, så tarmen er tom. Sænk så lyset fra 12 til 8 timer og temperaturen gradvis til 20 °C over to uger, og sprøjt mindre. Når frøerne har gravet sig ned, sænkes temperaturen til 16 °C, og overfladen må tørre lidt. Dvalen varer 6-12 uger, kortest for de yngste dyr. Vil frøerne ikke grave sig ned, så vend tilbage til normal pasning og prøv senere.

Bagefter vendes lys, temperatur og sprøjtning gradvis tilbage. Efter en uges fodring sættes dyrene i et paludarie med vand i hele bunden, så dybt at de kan holde hovedet over vandet, og der sprøjtes kraftigt flere gange om dagen. En lille gruppe med to hanner til hver hun giver bedre resultater end et enkelt par.

I et laboratorium i Argentina havde et par levet sammen i fem år uden at yngle. Efter en hormonindsprøjtning kaldte hannen efter 3,5 timer, parret var i amplexus seks timer senere, og dagen efter lå æggene i vandet. Metoden bruges af forskere og dyrlæger, ikke af private.

ÆG OG HALETUDSER

I laboratorieforsøget lagde hunnen omkring 2.000 æg, som lå enkeltvis og spredt i vandet og sad fast på planter, sten og karrets sider. Omkring 1.500 blev til sunde haletudser. Hos slægten er 1.000-2.000 æg pr. lægning almindeligt. Tag forældrene op efter æglægningen, for de æder æggene. Der er ingen yngelpleje.

Haletudserne er rovdyr og kannibaler. Fodr dem flere gange om dagen med levende foder som tubifex, myggelarver og hakkede regnorme, og hold dem enkeltvis i små beholdere eller i et stort kar med masser af flydende planter at gemme sig i. Vandet skal være rent og behandlet, for haletudserne er meget følsomme over for insektmidler.

METAMORFOSE

Æggene klækker inden for 2-4 dage. I laboratoriet ved 25 °C var haletudserne fritsvømmende og ædende efter 72 timer, havde bagben efter 17 dage, og de første forvandlede unger sås efter 28 dage. Hos *C. cranwelli* varede udviklingen op til 41 dage i samme forsøg, og faktaboksens 28-41 dage er derfor delvis lånt fra den art.

Når forbenene kommer, skal haletudsen have lavt vand og nem adgang til land, fx en skrå sten eller et flydende stykke kork, ellers drukner den. Haletudser af arten er set æde videre midt i forvandlingen, men det er ikke velundersøgt. Flyt den nyforvandlede unge væk fra de andre, så den ikke bliver ædt.

OPDRÆT AF UNGER

Hos *C. cranwelli* måler ungerne 30-40 mm ved forvandlingen, og *C. ornata* er formentlig af samme størrelse. Hold hver unge for sig i en lille boks med et par cm fugtig jord, en lav vandskål og et skjul, for ungerne æder også deres søskende. Sprøjt dagligt.

Giv små, levende foderdyr som fårekyllinger og regnorme dagligt, drysset med kalk og vitaminer, og gå over til større foderdyr, efterhånden som ungerne vokser. Vej eller mål dem jævnligt, så du kan se, om de vokser, og flyt dem til et større terrarie, når de bliver for store til boksen.

Sundhed og typiske fejl

Arten er hårdfør, men flere typiske problemer opstår i pasningen:

- Fedme og fejlernæring. En kost af mus alene giver fedme. Variér foderet, og drys insekterne med kalk og D3.
- Kvælning. Frøen kan prøve at sluge noget, der er for stort. Giv foder i passende størrelse.
- Forstoppelse ved slugt grus eller bundmateriale.
- Snavset vand og bund. I et lukket, vådt terrarie formerer bakterier sig hurtigt. Skift vand hver dag, og fjern afføring jævnligt.
- Kemikalier. Haletudserne reagerer kraftigt på insektmidler som chlorpyrifos. Hold terrariet fri for sprøjtemidler og

rengøringsmidler.

- Parasitter. Padder i fangenskab kan have mange slags tarmparasitter. Bring en afføringsprøve til en dyrlæge med forstand på padder, hvis frøen taber sig eller æder dårligt.
- Brucella. En atypisk *Brucella*-stamme er fundet hos en *C. ornata* på et dyrehospital i Texas. Om den kan smitte mennesker, er ikke afklaret, så vask hænder grundigt efter kontakt med dyr, vand og bund.

Holder frøen op med at æde i flere uger uden at være i dvale, har den hævelser, sår eller rød hud, eller gaber den uden at lukke munden igen, så kontakt en dyrlæge med erfaring i padder. Dyr i dvale skal ikke graves op.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.